

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง การวางแผนในการทำโครงการ

ในการจัดทำโครงการควรมีการวางแผนในการทำงาน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. **พิจารณาหัวข้อในการจัดทำ** เป็นขั้นตอนแรกของการทำโครงการ หัวข้อโครงการควรมาจากความสนใจ ความสงสัย หรือการอยากรู้อยากเห็นของตัวนักเรียนเอง เป็นการเริ่มต้นการทำงานที่ตนเองสนใจ ปัญหาที่จะศึกษาควรเหมาะกับระดับความรู้ ความสามารถ งบประมาณระยะเวลา แหล่งความรู้ที่จะศึกษา และควรจะได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา

2. **เขียนโครงร่างโครงการ** เป็นขั้นตอนในการกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไรเมื่อใด แล้วนำเสนอโครงร่างของโครงการต่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ เพื่อขอความเห็นชอบก่อนดำเนินงานขั้นต่อไป โดยมีรายละเอียดของโครงร่างโครงการดังนี้

1. **ชื่อโครงการ** ควรเป็นข้อความสั้น กระชับ ชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงกับงานที่นักเรียนกำลังศึกษา

2. **ที่มาและความสำคัญของโครงการ** อธิบายถึงความเป็นมาเกี่ยวกับปัญหาที่สนใจจะศึกษาว่ามีความเป็นมาอย่างไร เหตุใดจึงเลือกทำโครงการนั้น มีเหตุจูงใจอะไรที่ทำให้โครงการนี้มีความสำคัญอย่างไร มีหลักการหรือทฤษฎีอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง

3. **วัตถุประสงค์ของการศึกษา** ระบุความต้องการในการศึกษาหรือจุดประสงค์เฉพาะในการศึกษา ซึ่งอาจเขียนเป็นข้อๆ

4. **ขอบเขตของโครงการที่จะทำการศึกษา** การทำโครงการบางโครงการควรบอกถึงข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลด้วย

5. **สมมุติฐานของการศึกษา**

6. **วิธีดำเนินงาน** บอกขั้นตอนในการดำเนินงาน

7. **ประโยชน์หรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการทำโครงการนี้** เขียนให้ชัดเจนว่าเมื่อทำโครงการดังกล่าวแล้ว จะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง ควรแยกเป็นรายข้อ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทำโครงการ

8. **ปฏิทินปฏิบัติ**

9. **งบประมาณ** บางครั้งในการจัดทำโครงการต้องใช้งบประมาณในการจัดทำ

10. **ผู้รับผิดชอบ** ระบุถึงผู้รับผิดชอบ ถ้าเป็นกลุ่มให้ระบุรายชื่อ

11. **เอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม** เป็นการบอกให้ผู้อื่นได้ทราบว่านักเรียนได้ศึกษาค้นคว้ามาจากแหล่งใดบ้าง

3. นำเสนอโครงร่างโครงการต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อเขียนโครงร่างโครงการเรียบร้อยแล้วให้นำเสนอโครงงานต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขออนุมัติโครงการ

4. กำหนดแหล่งข้อมูลและเครื่องมือ เมื่อโครงร่างโครงการผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วผู้จัดทำโครงการควรกำหนดแหล่งข้อมูลเพื่อจะได้เก็บรวบรวมข้อมูลและหาวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบเครื่องมือ ได้แก่ แบบสำรวจ แบบสอบถาม

5. รวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่กำหนด ได้แก่ ห้องสมุด จากการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์จากผู้รู้ จากฐานข้อมูล

6. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลว่าได้พบอะไร ข้อมูลที่ได้สามารถบอกอะไรได้บ้าง และสนับสนุนสิ่งที่ต้องการพิสูจน์หรือไม่

7. สรุปผลข้อมูล สรุปผลข้อมูลที่ค้นพบ พร้อมทั้งอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า ไม่ว่าจะผลนั้นจะตรงตามสมมติฐานหรือไม่

8. จัดทำรายงานโครงการ เป็นการนำเสนอผลของการศึกษาค้นคว้าเป็นเอกสาร เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิดหรือปัญหาที่ศึกษา วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ผลของการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนประโยชน์และข้อเสนอแนะต่างๆที่ได้จากการทำโครงการ การเขียนรายงานควรใช้

1. ชื่อโครงการ
2. ชื่อผู้ทำโครงการ
3. ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
4. บทคัดย่อ
5. ที่มาและความสำคัญของโครงการ
6. จุดประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า
7. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า (ถ้ามี)
8. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
9. ผลการศึกษาค้นคว้า
10. สรุปผลและข้อเสนอแนะ
11. เอกสารอ้างอิง

9. จัดแสดงผลงาน การแสดงวิธีดำเนินงานเป็นงานชิ้นสุดท้ายและสำคัญประการหนึ่งของการทำโครงการ เป็นการแสดงผลการศึกษาค้นคว้าที่สำเร็จลงแล้วด้วยความคิดความพยายามของผู้ทำโครงการให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจถึงผลงาน การวางแผน การออกแบบ เพื่อแสดงผลงานนั้นมีความสำคัญเท่าๆ กับการทำโครงการ ผลงานที่ทำขึ้นจะดีเยี่ยมเพียงใดแต่ถ้าการจัดเสนอผลงานทำได้ไม่ดีก็เท่ากับไม่ได้แสดงความดีเยี่ยมของผลงานนั้น การวางแผนแสดงผลงานต้องอาศัยเวลาและคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ ที่สำคัญประการหนึ่งคือ ผู้อ่านหรือผู้ฟัง ซึ่งการแสดงผลงานอาจทำได้ในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น การจัดแสดงในรูปแบบของนิทรรศการ ซึ่งมีทั้งการจัดแสดงและการอธิบายด้วยคำพูด การรายงานแบบปากเปล่า ซึ่งไม่ว่าจะจัดแสดงผลงานในรูปแบบใด ควรจัดให้ครอบคลุมประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ชื่อโครงการ ชื่อผู้ทำโครงการ ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
2. คำอธิบายย่อๆถึงเหตุจูงใจในการทำโครงการ
3. วิธีดำเนินงาน โดยเลือกเฉพาะหัวข้อที่เด่นและสำคัญ

4. ผลของการสังเกตหรือข้อมูลเด่น ๆ ที่ได้จากการทำโครงการงาน
ในการจัดนิทรรศการการแสดงผลโครงการงาน ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆดังต่อไปนี้

1. ชื่อโครงการงาน ชื่อผู้ทำโครงการงาน ชื่อที่ปรึกษาโครงการงาน
2. คำอธิบายย่อๆ ถึงเหตุจูงใจในการทำโครงการงาน
3. วิธีดำเนินงานโดยเลือกเฉพาะหัวข้อที่เด่นและสำคัญ
4. การสาธิตหรือแสดงผลที่ได้จากการทดลอง
5. ผลการสังเกตหรือแสดงผลที่ได้จากการทดลอง

ในการจัดนิทรรศการการแสดงผลโครงการงานควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆดังต่อไปนี้

1. ความปลอดภัยของการจัดแสดง
2. ความเหมาะสมกับเนื้อหาที่จัดแสดง
3. คำอธิบายที่เขียนแสดง ให้เน้นเฉพาะประเด็นสำคัญ และสิ่งที่น่าสนใจ
4. ดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชม โดยใช้รูปแบบการแสดงผลที่น่าสนใจ ใช้สีที่

สดใสและเน้นจุดสำคัญ

5. ใช้ตารางและรูปภาพประกอบโดยจัดตารางอย่างเหมาะสม
6. สิ่งที่แสดงทุกอย่างต้องชัดเจนโดยไม่มีการสะกดผิดหรืออธิบายหลักการที่ผิด

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับโครงการภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของคนในชาติเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้ ภาษาไทยยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ โดยการบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรแก่การเรียนรู้

การทำโครงการภาษาไทย นักเรียนจะได้รับประสบการณ์ตรง ได้ ปฏิบัติเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง รู้วิธีการแก้ปัญหา วางแผนอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น โครงการภาษาไทย เป็นงานวิจัยเล็กๆ ของนักเรียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ภาษาไทยซึ่งนักเรียนแก้ปัญหาหรือข้อสงสัยโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และมีครูเป็นที่ปรึกษาเป็นผู้ควบคุมอย่างใกล้ชิด

ประเภทโครงการ

โครงการภาษาไทยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามการได้มาซึ่งข้อมูล

1. โครงการที่เป็นการสำรวจ รวบรวมข้อมูล เป็นโครงการที่ไม่มีกำหนดตัวแปร แต่เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ต้องมีการจัดทำกับข้อมูล
2. โครงการที่เป็นการศึกษาค้นคว้า ทดลอง เป็นโครงการที่มีการกำหนดตัวแปรต้น ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม เหมือนโครงการประเภททดลอง แต่ผลที่ได้ออกมาเป็นสิ่งประจักษ์ที่ได้ทดลองประสิทธิภาพการทำงานแล้ว
3. โครงการที่เป็นการศึกษาทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาผลงาน เป็นโครงการที่มีการกำหนดตัวแปรต้น ตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม เหมือนโครงการประเภททดลอง แต่ผลที่ได้ออกมาเป็นสิ่งประจักษ์ที่ได้ทดลองประสิทธิภาพการทำงานแล้ว
4. โครงการที่เป็นการสร้างประจักษ์ คัดค้าน เป็นโครงการที่อธิบายปรากฏการณ์ หรือแนวคิดใหม่ๆ อย่างมีเหตุผล และมีหลักฐานสนับสนุนที่น่าเชื่อถือได้

1.โครงการภาษาไทยประเภทสำรวจและรวบรวมข้อมูล

โครงการประเภทนี้เป็นโครงการเบื้องต้นที่นักเรียนควรเริ่มลงมือเพราะทำไม่ยากเพียงแต่นักเรียนรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่แล้ว แล้วนำจำแนกให้เป็นหมวดหมู่และนำเสนอรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เห็นลักษณะหรือความสัมพันธ์ในเรื่องที่ต้องการศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างโครงการภาษาประเภทสำรวจและรวบรวมข้อมูล เช่น

การสำรวจคำศัพท์ที่ควรรู้จักจากเรื่อง.....

การสำรวจคำราชาศัพท์ในหนังสือพระราชนิพนธ์ เรื่องพระมหาชนกฉบับการ์ตูน

การสำรวจคำควบกล้ำในหนังสือเรียนภาษาไทย

การสำรวจคำย่อในหนังสือพิมพ์.....

การสำรวจความนิยมในการอ่านนิตยสาร

การสำรวจคำแสลง คำสมัยนิยม ในหนังสือพิมพ์.....

การสำรวจรวบรวมคำที่มักเขียนผิดในภาษาไทย

การสำรวจข้อสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น...

การสำรวจชื่อครูที่มีมาตราตัวสะกดต่างๆ

การสำรวจตัวละครในเรื่อง.....

การวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่อง.....

การศึกษาหลักการอ่านภาษาไทย

การศึกษาประวัติความเป็นมาของวรรณคดีเรื่อง.....

การศึกษาภาษาไทยกับการปลูกฝังคุณธรรมผ่านภายิต นิทาน ตำนานและวรรณคดี

การสำรวจตัวอักษรที่ใช้กับคนพิการทางหู

การศึกษาองค์ประกอบของเรื่องสั้น

การศึกษาประวัตินักประพันธ์

การศึกษาการถอดความบทร้อยกรอง

โครงการประเภทนี้ เมื่อนักเรียนสำรวจและรวบรวมข้อมูลแล้ว ก็ควรนำมาจัดหมวดหมู่ให้เหมาะสมกับเนื้อหา และอาจจะนำเสนอในรูปแบบตาราง กราฟ แผนภูมิ หรืออื่นๆ ได้ทำข้อมูลนำศึกษา ยิ่งขึ้น ส่งผลให้โครงการนั้นมีคุณค่ามากถ้ามีขั้นตอนการศึกษาเพิ่มมากขึ้นและได้นำมาใช้ประโยชน์อื่นๆ เช่น นำคำที่สำรวจได้ไปแต่งประโยค แต่งบทกลอน แต่งนิทาน ทำหนังสือเล่มเล็ก หนังสือเล่มใหญ่ ทำแผ่นพับ ทำป้ายโฆษณา ทำพจนานุกรม ตกแต่งห้องเรียน ฯลฯ

2. โครงการงานที่เป็นการศึกษาค้นคว้า ทดลอง

โครงการงานประเภทนี้อาจดูเหมือนเป็นงานของนักวิทยาศาสตร์ เพราะขั้นตอนการทำงานคล้ายกับการทำงานของนักวิทยาศาสตร์ คือ ต้องมีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

1. กำหนดปัญหาที่ศึกษา
2. ตั้งวัตถุประสงค์
3. ตั้งสมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า
4. ออกแบบการทดลอง
5. ทำการทดลอง
6. รวบรวมและแปรผลการทดลอง
7. สรุปผล
8. นำเสนอข้อมูล

โครงการงานภาษาไทยประเภทการทดลองเป็นโครงการงานที่สนุกและน่าสนใจมากในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังอย่างโครงการงานภาษาไทยทดลอง เช่น

ทดลองออกเสียงคำควบกล้ำ

ทดลองอ่านออกเสียงคำราชาศัพท์

ทดลองอ่านวิธีการพูดโดยกำหนดหัวข้อเรื่อง.....

การศึกษาความถูกต้องจากการอ่าน

การศึกษาวิธีการเขียนตามคำบอก

การศึกษาวิธีการเขียนตามคำบอก

การเขียนตัวสะกดคำยาก

ในการทดลองภาษาไทย เน้นเรื่องการฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นวิธีการทดลองเห็นเด่นชัด นักเรียนที่ทำโครงการงานสร้างเครื่องมือ ซึ่งอาจเป็นตารางง่ายเหมาะสมกับระดับชั้นเพื่อตรวจสอบการฟัง การดู การพูด การอ่าน การเขียนของเพื่อนๆ ในชั้นเรียนหรือต่างชั้นเรียนก็ได้ ซึ่งเป็นข้อมูลย้อนกลับให้กับครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี

3. โครงการงานภาษาไทยประเภทสิ่งประดิษฐ์

เป็นโครงการงานที่สำหรับกลุ่มสาระภาษาไทย นักเรียนสามารถสร้างโครงการงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ได้มากมาย เช่นการประดิษฐ์โคลงกลอน ประดิษฐ์บทละคร และอื่นๆ มากมาย โดยการปรับปรุงจากสิ่งประดิษฐ์ทั้งสิ้น ตัวอย่างโครงการงานภาษาไทยสิ่งประดิษฐ์ เช่น

การประดิษฐ์เกมภาษาไทย
การประดิษฐ์แผนผังบทร้อยกรองแบบใหม่
การประดิษฐ์หนังสือภาษาไทย
การประดิษฐ์สื่อที่ใช้ในการเรียนภาษาไทย
การประดิษฐ์หนังสือช่วยการอ่านคำที่มีตัวการ์ตูน
การประดิษฐ์พจนานุกรมฉบับนักเรียน
สิ่งที่นักเรียนประดิษฐ์ขึ้น โดยดูแบบอย่างมาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ถือว่าเป็น โครงการงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งควรระวังการเลียนแบบของผู้อื่นทุกประการ

4.โครงการที่เป็นการสร้างประดิษฐ์ คิดค้น

เป็นโครงการภาษาไทยประเภททฤษฎี เป็นโครงการที่นักเรียนเสนอหลักการหรือแนวคิดความคิดใหม่ๆ โดยใช้แนวความคิดหรือจินตนาการของผู้ทำโครงการ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในแนวใหม่ที่ยังไม่มีใครคิดมาก่อน หรืออธิบายทฤษฎีที่ขัดแย้งกับทฤษฎีเดิมที่มีอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอาจจะเป็นการเสนอทฤษฎีหรือหลักการขึ้นมาสนับสนุนหรือขัดแย้งกับแนวคิดเดิม

โครงการภาษาไทยประเภททฤษฎี เป็นการนำเหตุและผลทางวิทยาศาสตร์มาอ้างอิงอาจถูกหรือผิดก็ได้ แต่เป็นไปตามหลักการหรือทฤษฎีในกลุ่มสาระภาษาไทย มีเนื้อหามากมายที่นักเรียนสามารถคิดขึ้นมาในแง่ทฤษฎีได้ เช่น นักเรียนเสนอโครงการประเภททฤษฎีขึ้นมาว่า ท่านสุนทรภู่ไม่ดื่มเหล้า โดยนำทฤษฎีเหนือหลักการมาสนับสนุนการวิเคราะห์ว่าหากท่านดื่มเหล้าเป็นคนเมามาย คงไม่สามารถแต่งบทประพันธ์ได้จำนวนมากมายดั่งที่ทราบ แต่ที่เห็นพฤติกรรมว่ามานั้นอาจเป็นการเข้าใจผิดของชาวบ้านทั่วไปก็ได้

แผนผังกราฟิก ประเภทของโครงการงาน

